

Nederlandse Vereniging voor

KLINISCHE FARMACOLOGIE
en Biofarmacie

Secretariaat: Radboudumc
137 Farmacologie-Toxicologie
Postbus 9101
6500 HB NIJMEGEN
tel.: 024-3613691
fax: 024-3614214
Lilibeth.Triebels@radboudumc.nl
Ellen.Scheenhart@radboudumc.nl
www.nvkfb.nl

Aan de leden van de Nederlandse Vereniging voor
Klinische Farmacologie en Biofarmacie

KK/LT 18019

oktober 2018

Betreft: NVKFB-nieuws oktober 2018

Geachte leden,

De FIGON-dagen zijn nog maar net afgerond en we stomen alweer door naar nieuwe klinisch farmacologische hoogtepunten. Graag willen wij u via deze nieuwsbrief informeren over wat er binnen en buiten de vereniging speelt.

Bestuur NVKFB

Bestuurslid Anke-Hilse Maitland-van der Zee heeft aangegeven dat zij het bestuur wil gaan verlaten en we zijn op zoek naar een opvolger. Degenen die belangstelling hebben om lid van ons bestuur te worden nodigen we uit om dit kenbaar te maken door een email met motivatie te sturen aan ons secretariaat: Lilibeth.Triebels@radboudumc.nl

Jong NVKFB

Inmiddels zijn Emilie Gieling, Linda Henricks, Melvin Lafeber, Anne Smits en Jorie Versmissen druk doende initiatieven te ontplooiën die betrekking hebben op de opleiding tot klinisch farmacoloog.

Alle opleidingsmomenten zijn terug te vinden op <http://nvkfb.nl/opleiding/nascholing/> en op de FIGON-website <http://figon.nl/nl/Courses>. Hierbij verzoeken wij iedereen die een cursus, workshop, symposium of iets dergelijks organiseert die/dat leuk/interessant is voor klinisch farmacologen i.o. dit te melden bij Jorie Versmissen (j.versmissen@erasmusmc.nl) met Annelore.Markus@radboudumc.nl in de CC zodat het direct op de site geplaatst kan worden.

Daarnaast is door een aantal Jonge NVFKB'ers gestart met 4ClinicalPharmacology, een maandelijkse nieuwsbrief (dochter van 4abstracts.nl) met de meest leuke/interessante/belangrijke abstracts uit BJCP, CPT, Drug Safety en Pharmacology & Therapeutics. Meld u aan via 4abstracts.nl/subscribe! Editor hiervan zijn is een leerzame activiteit voor klinisch farmacologen i.o.; we zijn nu goed voorzien van editors, maar als u het leuk vindt, kunt u zich vast aanmelden voor volgend jaar.

Certificeringscommissie

Wij willen u nadrukkelijk attenderen op de noodzaak om bij het toezenden van aanvragen voor opleiding, (her)registratie en visitatie gebruik te maken van de formulieren zoals deze zijn terug te vinden op onze website. Indien niet gebruik wordt gemaakt van deze formulieren zal een aanvraag niet in behandeling worden genomen.

Documenten over opleidingsprogramma, (her)registratie en visitatie, zijn beschikbaar op de nieuwe site. Nogmaals willen we ook de site van FIGON onder de aandacht brengen waar opleidingsactiviteiten te vinden zijn (<http://figon.nl/nl/Courses>).

Data NVKFB-certificeringsvergaderingen en deadlines:

- Vrijdag 7 december 2018, deadline aanleveren stukken: 1 november 2018
- Vrijdag 15 februari 2019, deadline aanleveren stukken: 4 januari 2019
- Vrijdag 17 mei 2019, deadline aanleveren stukken: 5 april 2019
- Vrijdag 6 september 2019, deadline aanleveren stukken: 26 juli 2019
- Vrijdag 13 december 2019, deadline aanleveren stukken: 1 november 2019

Privacy-AVG

Sinds 25 mei 2018 geldt de Algemene Verordening Gegevensbescherming (AVG). Als consequentie daarvan dienen wij onze leden op de hoogte te stellen van de verwerking van hun gegevens door de NVKFB.

De NVKFB beschikt over en is verantwoordelijk voor de volgende persoonsgegevens van haar leden: naam, adres, woonplaats, telefoonnummer, werkgever, geboortedatum en emailadres. Deze gegevens zijn ter beschikking gekomen als een gevolg van de aanmelding van u als lid van de NVKFB of in het kader van de aanmelding voor de opleiding tot klinisch farmacoloog. Het doel van het verzamelen en bewaren van deze gegevens is om de leden te informeren over nieuws, bijeenkomsten en dergelijke en het innen van de contributie.

Het secretariaat van de NVKFB wordt gerund vanuit het Radboudumc. Het secretariaat beheert de ledenadministratie, houdt zich bezig met de communicatie en met het innen van de contributie. Hierdoor heeft het NVKFB-secretariaat toegang tot deze persoonsgegevens.

Zowel het secretariaat van de NVKFB als het Radboudumc zijn op de hoogte van de AVG inclusief de meldplicht van datalekken, en zullen zich gezamenlijk met het bestuur van de vereniging inspannen om aan alle wettelijke eisen te voldoen. Dit houdt onder meer in dat uw persoonsgegevens geheim worden gehouden en niet aan derden worden doorgegeven. Verder zal een actueel privacy-statement op de website van de NVKFB gepubliceerd worden.

CCMO/NVKFB-nascholing voor klinisch farmacologen.

In samenwerking met de NVKFB heeft de CCMO een nascholingstraject opgezet ten behoeve van klinisch farmacologen die zitting hebben in medisch-ethische toetsingscommissies (waarbij overigens ook andere belangstellenden welkom zijn). Het doel van dit traject is om de verschillende aspecten van de klinisch farmacologische beoordeling van onderzoeksvoorstellen, diepgaander en gestructureerd te bestuderen. Elk jaar wordt één fase van de geneesmiddelontwikkeling behandeld:

- fase I: interpretatie van preklinische gegevens (investigator's brochure), doserings-bepaling, studieontwerp en beslismomenten, farmacologische biomarkers, etc.;
- fase II: ziektespecifieke farmacologie, dosiskeuze, interacties, pathofysiologische biomarkers, bijwerkingen;
- fase III: registratiestudies, statistische aspecten, surrogaat-biomarkers en klinische eindpunten;
- fase IV: postmarketing studieontwerpen, healthcare eindpunten, vergelijkende strategieën, zeldzame bijwerkingen.

Bij elk thema komen de relevante richtlijnen van registratie-autoriteiten aan de orde. Daarmee wordt beoogd de beoordeling tussen METCs en geneesmiddelagentschappen verder te streamlijnen. Jaarlijks zijn er twee bijeenkomsten: één cursusdag in het voorjaar met werkgroepen en literatuur, en één sessie tijdens de Dutch Medicines Days (FIGON-dagen) in het najaar.

In juni is in Leiden de eerste nascholing over fase I studies georganiseerd en op 2 oktober is tijdens de FIGON-dagen een ochtendsessie georganiseerd over innovaties in translationele geneesmiddelontwikkeling. **In februari 2019 zal in Nijmegen de tweede nascholingsdag plaatsvinden over fase II.** Zodra de precieze datum bekend is, zal u bericht krijgen dat u zich in kan schrijven.

Inventarisatie klinisch farmacologische onderwijsactiviteiten

Op 7 april heeft de NVKFB samen met het Centre for Human Drug Research (CHDR), de Centrale Commissie Mensgebonden Onderzoek (CCMO), het College ter Beoordeling van Geneesmiddelen (CBG), het Leids Universitair Medisch Centrum (LUMC) en de Nederlandse Vereniging voor Farmaceutische Geneeskunde (NVFG) een intentieverklaring getekend.

Doel van de intentieverklaring is op korte termijn te komen tot een inventarisatie van de educatiewensen en het vaststellen van leerdoelen voor (bio)medische professionals in Nederland. Op lange termijn wordt onderzocht of er een geïntegreerd curriculum ontwikkeld kan worden met een passend didactisch model voor de doelgroep. De inventarisatie is bijna afgerond en het product van deze inventarisatie zal op de site van onze vereniging voor u in te zien zijn. U zult er ook van op de hoogte gehouden worden hoe we hier uiteindelijk mee door zullen gaan en welke consequenties/mogelijkheden voor de opleiding uit dit initiatief voort zullen komen.

FIGON-Dutch Medicines Days

Op 1 en 2 oktober werden de FIGON-dagen in Ede georganiseerd. Onze vereniging organiseerde 5 van de 15 parallelsessies, waarvan 3 in samenwerking met andere verenigingen. Er waren meer deelnemers dan ooit, er waren zeer goede plenaire sessies en de postersessies waren erg goed bezocht. Hulde aan de FIGON-organisatie en met name aan Gerard Rongen en Anke-Hilse Maitland-van der Zee, die afgelopen jaar weer ziel en zaligheid in de FIGON-dagen hebben gelegd. Volgend jaar worden de FIGON-dagen in Leiden georganiseerd, hetgeen de FIGON-dagen nog een extra boost zal geven. Wij raden u aan om de data van de FIGON-dagen, zodra die bekend gemaakt zijn, direct in uw agenda te blokkeren.

Proefschriftendatabase

Het is nog steeds mogelijk om proefschriften, waar u als NVKFB-lid bij betrokken bent geweest, op te laten nemen in de NVKFB-proefschriftendatabase (<http://nvkfb.science.uu.nl>). Let op: uw afdeling/instituut dient de proefschriften in te voeren. Dat kan dus niet geschieden via het NVKFB-secretariaat! Voor vragen over deze database kunt u terecht bij het secretariaat van de NVKFB.

Op dinsdag **9 oktober 2018** heeft **Hiddo Lambers Heerspink** zijn oratie getiteld ‘One-size-fits-all or one-fit-for-everyone?’ uitgesproken vanwege zijn benoeming als *hoogleraar Klinische geneesmiddelstudies en personalized medicine* aan de Rijksuniversiteit Groningen. Wij wensen Hiddo veel succes als hoogleraar.

In deze nieuwsbrief worden weer aankondigingen vermeld van onderwijsactiviteiten, congressen en symposia:

- De kranten staan er vol van! Ontwikkeling en Productie van Medicijnen door de Farmaceutische Industrie of in Eigen Beheer? Dat is dan ook de titel van een discussieavond die op **dinsdag 30 oktober 2018** in het Erasmus MC wordt gehouden. De organisatie is in handen van de Nederlandse Vereniging voor Farmaceutische Geneeskunde en de sectie Klinische Farmacologie van het Erasmus MC. Aanvang 18:00 uur, in collegezaal 1 in het Onderwijscentrum van het Erasmus MC.

Sprekers zijn afkomstig uit het ziekenhuis (dr. Marleen Kemper), het College ter Beoordeling van Geneesmiddelen (CBG) (prof. Ton de Boer), Fair Medicine (prof. Hans Büller) en het bedrijfsleven (dr. Marc Kaptein). Voor klinisch farmacologen en voor hen die daarvoor in opleiding zijn een mooie kans om meer inzicht te krijgen in de verschillende standpunten.

Inschrijven kan via deze link : <https://www.eventbrite.nl/e/tickets-thema-avond-nvfg-en-erasmus-mc-49810815490> en is kosteloos.

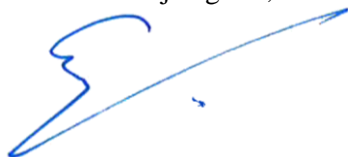
- Op woensdag **31 oktober 2018** vindt er een bijeenkomst ‘Introductie CBG voor klinisch farmacologen in opleiding’ plaats. In deze bijeenkomst krijgt u een indruk van de verschillende procedures in Europa om geneesmiddelen op de markt te krijgen, hoe we naar een registratiedossier kijken en van het belang van regulatory science.
Er zijn nog plaatsen beschikbaar, dus hebt u interesse? Aanmelding vóór 24 oktober 2018: Dienstpostbus_MO_III@cbg-meb.nl
- Op **14 november 2018** zal in Het Nieuwe Instituut Rotterdam het symposium Perinatale & Neonatale Farmacologie plaatsvinden. Hiermee wordt een start gemaakt met een jaarlijks terugkerend symposium waar aandacht zal worden geschonken aan de nieuwste bevindingen en implicaties voor de klinische praktijk. Deelname aan het symposium is gratis. Aansluitend zal op 14 november om 15:30 uur Robert Flint zijn proefschrift verdedigen getiteld ‘Evidence-Based Pharmacotherapy in Preterm Infants – Aiming at a moving target’. Voor het symposium kan men zich per email registreren DINO@erasmusmc.nl
- Op **15 november 2018** zal door de firma Roche in Woerden (Beneluxlaan 2a) wederom een symposium georganiseerd worden met onder andere als thema’s de rol van de industrie en de kosten/financiering van de zorg en geneesmiddelen.
Voor meer informatie: <http://nvkfb.nl/2018/09/05/opleidingsdag-klinische-farmacologie/>
- Donderdag **22 november 2018** is het tweede toxicologie (ToxEd) congres in Rotterdam. Supermooie sprekers zijn aanwezig, zoals dr. Frank van de Goot (forensisch patholoog, bekend van de Ivana Smit casus uit Maleisië), prof. dr. Andis Graudins, van Monash University in Australië en prof. Tinde van Andel, van Naturalis.
Er zijn workshops, plenaire sessies en alle aspecten van de toxicologie worden behandeld. Daarnaast is er dit jaar de mogelijkheid om casuïstiek te bespreken.
Vorig jaar zat de cursus snel vol, dus wees op tijd. Voor AIOS geldt een gereduceerd tarief van 75 euro.
Voor meer informatie om te registreren: www.toxed.nl.
- Op **29 november 2018** organiseert de Federa (dr. Anje te Velde, prof. dr. Johanna Fink-Gremmels, gastvrouw: prof. dr. Aletta Kraneveld) een workshop over *Publicatiedruk en rooftijdschriften, de onderzoeker als verdienmodel*. Plaats: David de Wiedgebouw, Universiteitsweg 99, 3584 CG Utrecht.
Soms krijgt u een e-mail: wij willen graag uw onderzoek publiceren, u moet daar dan wel voor betalen (open access!). Wat is wijsheid? Is het een betrouwbaar tijdschrift, of duister, is er PubMed-dekking? Wij, als biomedische wetenschappers onder elkaar, gaan in een workshop bekijken hoe wij dit verdienmodel kunnen ontrafelen en snel nepuitgevers van bonafide uitgevers kunnen scheiden.
Verder willen wij aanzetten geven om alternatieve uitgeefstrategieën te ontwikkelen die gezond zijn voor de wetenschap en de onderzoekers. Als u vooraf wil meedenken, mail ons! a.a.tevelde@amc.uva.nl. Nadere info over de inhoud volgt later, en dan kunt u zich ook aanmelden.
- Op **30 november 2018, 15.45 uur** hoopt uw voorzitter, Kees Kramers, zijn oratie getiteld ‘Scherper dan het mes’ uit te spreken in het kader van zijn benoeming tot hoogleraar Medicatieveiligheid per 1 november 2017 aan het Radboudumc. U bent van harte uitgenodigd!

- Op vrijdag **7 december 2018** zal in de Openbare Bibliotheek Amsterdam het tweede TDM symposium georganiseerd worden door Sanquin en het Amsterdam UMC: **Contemporary use of therapeutic drug monitoring of biologics in chronic diseases: From point of care to personalised medicine**. Tijdens dit symposium wordt aandacht besteed aan de toepassing van geïndividualiseerde dosering bij reumatologie, dermatologie en gastro-enterologie. Daarnaast wordt de potentie van TDM voor biologics in de oncologie besproken.
Een uitgebreid overzicht van het programma en meer nuttige informatie vindt u <https://epgs.nl/>
Aanmelden kan tot 7 december 2018.
- **Op dinsdag 26 februari 2019, UMC Utrecht** zal een Opleidingsdag georganiseerd worden door Jong NVKFB voor klinisch farmacologen in opleiding en klinisch farmacologen tot 5 jaar na registratie. Er zullen diverse onderwerpen aan bod komen, met als spreker o.a. Bert Leufkens (voormalig voorzitter CBG). Houd deze dag vrij, meer informatie volgt!
- Op **12 april 2018** zal de Voorjaarsbijeenkomst van de NVKFB plaatsvinden in Rotterdam. Let op: aanmelden en het indienen van abstracts is alleen mogelijk via onze website. Meer informatie zal binnenkort volgen per email.
- Op **15 – 17 mei 2019** vindt in Lyon, Frankrijk, het 2de Europees congres plaats van EUFEMED: the *European Federation for Exploratory Medicines Development*. Na de pre-conference workshops op 15 mei, vindt het hoofdcongres plaats op 16-17 mei met als thema: *the changing landscape of early medicines development!*
Het volledige programma en aanvullende informatie kunnen gevonden worden op de EUFEMED website: <http://www.eufemed.eu/upcoming-meetings/>
- Van **28-30 mei 2019** zal in Bazel, Zwitserland, plaatsvinden een meeting van de European Society for Developmental Perinatal and Paediatric Pharmacology (ESDPPP). Op het programma staan o.a. de volgende onderwerpen: Precision medicine in children, Use of modeling in all stages of life, Research infrastructures to conduct neonatal and pediatric clinical trials, Drug development study design for rare diseases, Hot topics in perinatal pharmacology, Tools to improve clinical trials in children and adolescents, Treatment of serious infections in low and middle income countries. Voor informatie zie: <https://www.esdppp2019.org/esdppp2019.html>
- Van **29 juni - 2 juli 2019** vindt in Stockholm het 14^e EACPT congres plaats. Nadere informatie zal te vinden zijn op <https://www.eacpt.eu/14th-congress-of-the-eacpt-2019-in-stockholm/> Wij raden u allen van harte aan te komen.

Zoals al eerder medegedeeld, kunt u aankondigingen van congressen, symposia en andere evenementen bij het secretariaat van onze vereniging aanmelden. Behalve op de website zullen deze aankondigingen ook in de nieuwsbrief worden vermeld.

Rest mij nog u allen een goede herfst toe te wensen.

Met vriendelijke groet,

Kees Kramers
Voorzitter NVKFB